

Abstract

Project Code : TRG5680069

Project Title : In Search of Tambralinga's Heartland: The Distribution of Archaeological Sites, State Formation, and Cultural Landscape in Central Sichon District, Nakhon Si Thammarat

Investigator : Dr. Wannasarn Noonsuk

E-mail Address : wn35@cornell.edu

Project Period : 3 June 2013-31 December 2016

This research studies the state formation process, cultural landscape, and distribution of archaeological sites in relation to the physical geography in central Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. This area is situated in Peninsular Siam, an important region that opened to Trans-Asiatic Trade and cultural influences since at least the 4th century BCE. Tambralinga, a significant kingdom, developed in this region on the east coast of Nakhon Si Thammarat Province during approximately the 5th to 11th centuries CE. It was regenerated as Nakhon Si Thammarat Kingdom in around the 12th century CE and finally annexed to Ayutthaya Kingdom in around the 15th century CE. Tambralinga was the foundation of greatness for Nakhon Si Thammarat Kingdom which was the most important trade center and political power in Peninsular Siam in the 13th century. Although one of the earliest states in Peninsular Siam and Southeast Asia, Tambralinga has insufficiently been studied by archaeologists. Thus, this research projects examines archaeological remains, historical record, and landscape of Tambralinga in order to put it in the broader conceptual, historical, and geographical contexts. It discovers that Tambralinga Kingdom was formed in the context of Trans-Asiatic social interaction and had complex socio-political organization related to Hinduism, which was demonstrated in the landscape as well. The heartland of Tambralinga was on the coastal land of Nakhon Si Thammarat Province and had 3 main ecozones, including the mountains, the flood plains, and the seashores, between which people commuted and exchanged goods. In this heartland, the central part of Sichon District between the Tha Khwai, Tha Chieo, and Tha Thon Rivers was in the floodplain suitable for wet-rice cultivation which could have produced rice for a large population. Also, this area had the highest density of brick shrines and the largest religious complex at Khao Kha in the Tambralinga period, attesting to the significance of this area in the history of Southeast Asia as well. This area therefore was probably a very important population center in, if not the capital city of, Tambralinga Kingdom.

Keywords : Tambralinga, Nakhon Si Thammarat, Peninsular Siam, State Formation, Early Historic Settlement Pattern, Cultural Landscape

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: TRG5680069

ชื่อโครงการ: “ตามหาดินแดนอันเป็นหัวใจของตามพรลิงค์: การศึกษาการกระจายตัวของแหล่งโบราณคดี การก่อตัวของรัฐ และภูมิวัฒนธรรมในเขตอำเภอสิชลตอนกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อนักวิจัย: ดร.วัฒนสาสน์ นุ่นสุข มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

E-mail Address : wn35@cornell.edu

ระยะเวลาโครงการ: 3 มิถุนายน 2556-31 ธันวาคม 2559

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษากระบวนการก่อตัวของรัฐ ภูมิวัฒนธรรม และการกระจายตัวของแหล่งโบราณคดีที่มีความเชื่อมโยงกับลักษณะทางกายภาพของสภาพภูมิศาสตร์ในบริเวณตอนกลางของอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่แห่งนี้ตั้งอยู่บนคาบสมุทรสทิงพระที่เป็นดินแดนที่เปิดออกสู่การค้าและการติดต่อทางวัฒนธรรมข้ามทวีปเอเชียมาตั้งแต่ราวศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาลเป็นต้นมา รัฐที่สำคัญเป็นอันมากแห่งหนึ่งในบริเวณนี้คือ “ตามพรลิงค์” ที่พัฒนาขึ้นบนฝั่งทะเลตะวันออกของจังหวัดนครศรีธรรมราชในราวคริสต์ศตวรรษที่ 5-10 และต่อมาได้คลี่คลายมาสู่อาณาจักรนครศรีธรรมราชในราวคริสต์ศตวรรษที่ 12 ก่อนที่จะถูกผนวกเข้ากับอาณาจักรอยุธยาในราวคริสต์ศตวรรษ 15 อาณาจักรตามพรลิงค์นั้นเป็นรากฐานที่สำคัญของอาณาจักรนครศรีธรรมราชที่รุ่งเรืองถึงขีดสุดในฐานะศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเมืองบนคาบสมุทรสทิงพระในราวคริสต์ศตวรรษที่ 13 ถึงแม้ว่าตามพรลิงค์จะเป็นอาณาจักรโบราณรุ่นแรกสุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่กลับไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอทางด้านโบราณคดี ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ และภูมิทัศน์ของตามพรลิงค์ เพื่อจัดวางให้รัฐแห่งนี้อยู่ในบริบทที่กว้างไกลกว่าเดิมทางด้านแนวความคิดทางวิชาการ ทางประวัติศาสตร์ และทางภูมิศาสตร์ งานชิ้นนี้ได้ค้นพบว่าอาณาจักรตามพรลิงค์ได้ก่อตัวขึ้นในบริบทของการค้าข้ามทวีปเอเชียและมีการจัดระเบียบทางการเมืองและสังคมที่ซับซ้อนที่เชื่อมโยงกับศาสนาฮินดูที่ได้ถูกสะท้อนออกมาในภูมิวัฒนธรรมของรัฐแห่งนี้อีกด้วย ดินแดนอันเป็นหัวใจของตามพรลิงค์นั้นอยู่บนที่ราบชายฝั่งทะเลของจังหวัดนครศรีธรรมราชและมีบริเวณทางนิเวศวิทยาจำนวน 3 เขตเป็นหลัก ประกอบด้วย เขตเทือกเขา เขตที่ราบน้ำท่วมถึง และเขตชายฝั่งทะเล ซึ่งผู้คนได้เดินทางไปมาหาสู่และแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ในบริเวณอันเป็นหัวใจของตามพรลิงค์แห่งนี้ พื้นที่ตอนกลางของอำเภอสิชลระหว่างคลองท่าเขียว คลองท่าควาย และคลองท่าทนมมีความสำคัญเป็นอันมาก พื้นที่นี้เป็นที่ราบน้ำท่วมถึงที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าวที่สามารถผลิตข้าวเพื่อเลี้ยงประชากรขนาดใหญ่ได้ นอกจากนี้ พื้นที่แห่งนี้ยังมีความหนาแน่นของโบราณสถานอิฐในสมัยตามพรลิงค์สูงสุด และยังมีโบราณสถานเขาคาที่มีขนาดใหญ่และมี